

Com
detectar
una
notícia
falsa?

10
consells
perquè no te la

colin

EL TITULAR

Normalment són cridaners, i de vegades, fins i tot, inversemblants. Sovint obeeixen a la tàctica del *clickbait* (l'estratègia per la qual es redacta un titular sorprenent perquè acabem clicant la notícia per saber-ne més). Si sembla tret d'un esquetx del Polònia, sospitem.

L'ORIGEN

És fonamental fixar-se en l'origen de la notícia. Quina agència, mitjà de comunicació, perfil, empresa o entitat la difon. A partir d'aquí ens podem plantejar la fiabilitat de la informació. Sempre pot passar que algun mitjà de comunicació cregui una notícia falsa i la difongui, però ja és més difícil. Normalment, les notícies falses provenen de mitjans dels quals no n'hem sentit a parlar mai.

LA NOTÍCIA

Ens hem convertit en lectors d'entradeta i titular, i ho saben. Per això, no s'inventen res més i no hi ha ni cos de la notícia. Si aquesta és verídica, hi haurà un cos de la notícia amb més dades, més detalls i més explicacions.

L'AUTORIA

Totes les notícies de les quals ens podem refiar estan signades o bé per la redacció del mitjà o bé per una persona professional del periodisme. Si la notícia no té firma, aquest és un aspecte que ens ha de fer sospitar. Les notícies falses generalment tendeixen a ser anònimes, no inclouen el nom de qui l'ha escrit.

LA DATA DE PUBLICACIÓ

Les notícies queden desfasades en un tres i no res. És molt comú fer passar per actuals notícies antigues, descontextualitzades o reutilitzar recursos audiovisuals com a desinformació.

ELS ENLLAÇOS

Les notícies falses tracten de simular les URL dels mitjans habituals per ser més creïbles, però revisant els petits detalls dels seus enllaços, que acostumen a donar error, es troben diferències i errades.

ELS RECURSOS AUDIOVISUALS

Si la notícia inclou una fotografia, vídeo o recurs d'algun tipus, cerquem-lo a banda en el cercador per comprovar si ja s'ha utilitzat abans en altres contextos. Moltes vegades la procedència és sospitosa o es tracta d'imatges retocades o, directament, generades per una IA. És molt habitual fer passar fotos d'altres països o contextos com a propis.

LA QUALITAT DEL CONTINGUT

A una persona que es dedica al periodisme se li pressuposa bona redacció i zero faltes d'ortografia. De fet, els mitjans seriosos compten amb professionals en plantilla que revisen tots els textos. Si a la notícia que estem consultant hi ha faltes greus, no de picatge, si no està ben redactada, o si no inclou cap referència o font d'informació que recolzi el que es diu, o certifiqui les dades... sospitem!

L'EXCLUSIVITAT

Quan una notícia és autèntica és difícil que conservi exclusivitat i que sigui un únic mitjà qui la publiqui. Per tant, és interessant esbrinar si hi ha més fonts que l'expliquin. Si només apareix en un d'aquests mitjans poc coneguts, mala senyal.

EL FORMAT

Per tal de cridar l'atenció, les notícies falses acostumen a tenir un format peculiar, diferent de l'habitual, amb colors i mides excessivament cridaners, un ús desmesurat de majúscules o un disseny poc cuidat que res té a veure amb el d'un mitjà de comunicació seriós.

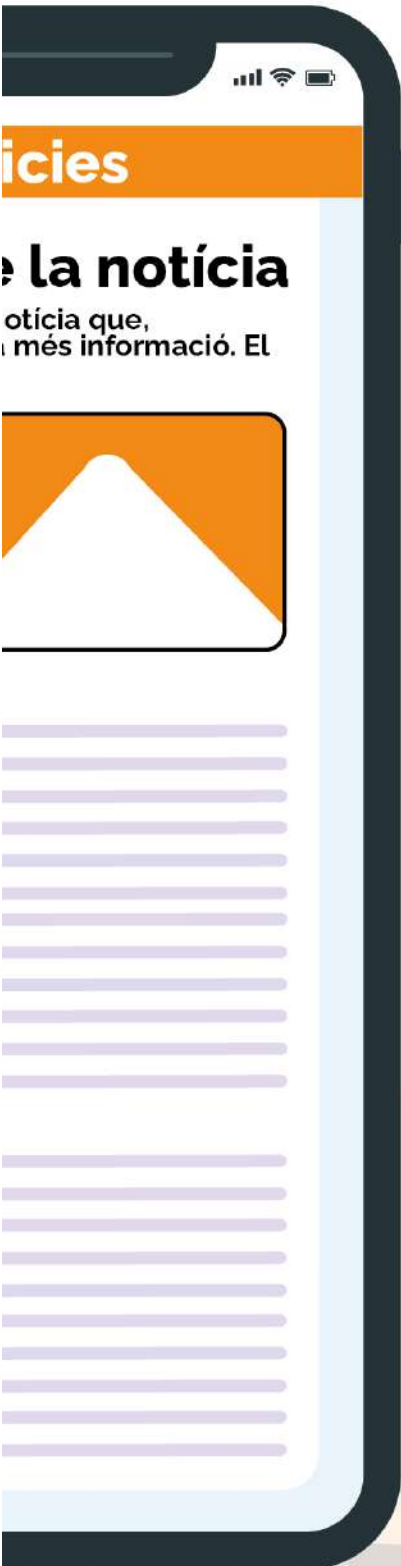
COM SABER SI UN ESTUDI CIENTÍFIC ÉS SERIÓS?

Una forma segura de saber que és fiable és que estigui publicat en una revista científica amb peer review*, i que estigui indexat**, és a dir, que aparegui en algun índex de referència.

***Peer Review:** L'avaluació d'experts o revisió d'experts. És el procés de revisió que passen els articles científics quan són enviats a una revista per a la seva publicació.

****Revista indexada:** és aquella publicació periòdica de recerca que demostra una alta qualitat i que ha estat llistada en alguna base de dades de consulta mundial.

Les notícies falses i la desinformació —és a dir, informació deliberadament manipulada o treta de context amb l'objectiu d'enganyar— s'han convertit en un fenomen mundial que ja forma part de la nostra quotidianitat. Al llarg del dia ens arriben milers d'inputs, informacions de tota mena i moltes vegades no som capaços de discernir si estem davant de dades verídiques o no.

Les xarxes socials i les seves eines de personalització han facilitat la difusió de notícies falses. Sovint utilitzen les emocions per captar l'atenció i augmentar les visites, sigui per raons econòmiques o ideològiques.

Fins i tot les persones expertes en l'àmbit digital tenen dificultats de vegades per identificar les notícies que han estat manipulades.

familieslg.org

 @familieslgtbi

